

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 8 czerwca 2026 r.

Poz. 4476

ROZSTRZYGNIECIE NADZORCZE NR NP-II.4131.1.88.2026.4

WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 29 maja 2026 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2026 r. poz. 662)

orzekam

nieważność uchwały nr XXIII/140/2026 Rady Miejskiej Wielichowa z dnia 29 kwietnia 2026 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad przyznawania uczniom szkół podstawowych z terenu Gminy Wielichowie nagrody Burmistrza Wielichowa w ramach wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 29 kwietnia 2026 r. Rada Miejska Wielichowa XXIII/140/2026 w sprawie określenia szczegółowych zasad przyznawania uczniom szkół podstawowych z terenu Gminy Wielichowo nagrody Burmistrza Wielichowa w ramach wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży, zwaną dalej „uchwałą”.

Uchwałę podjęto na podstawie: „art. 18 ust. 2 pkt 14a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 ze zm.) oraz art. 90t ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2025 r. poz. 881 ze zm.)”.

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu 5 maja 2026 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje:

Stosownie do zapisów art. 90t ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2025 r. poz. 881, ze zm.), zwanej dalej „ustawą o systemie oświaty”, jednostki samorządu terytorialnego mogą tworzyć regionalne lub lokalne programy: wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży (pkt 1), wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży (pkt 2). W myśl art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty: „W przypadku przyjęcia programów, o których mowa w ust. 1, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa szczegółowe warunki udzielania pomocy dzieciom i młodzieży pobierającej naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania, formy i zakres tej pomocy, w tym stypendia dla uzdolnionych uczniów oraz tryb postępowania w tych sprawach, uwzględniając w szczególności przedsięwzięcia sprzyjające eliminowaniu barier edukacyjnych, a także osoby lub grupy osób uprawnione do pomocy oraz potrzeby edukacyjne na danym obszarze”.

Regulacje dotyczące gminnych stypendiów lub nagród dla uzdolnionych uczniów szkół nie mogą zostać określone w oderwaniu od procedury unormowanej w art. 90t ust. 1 w związku z art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty. Podjęcie uchwały na podstawie art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty musi być poprzedzone podjęciem uchwały programowej, co wynika z użytego w tym przepisie kwantyfikatora czasowego – „w przypadku przyjęcia programów, o których mowa w ust. 1”. Użyta forma czasu

dokonanego potwierdza uprzedni charakter uchwały programowej oraz jej odrębny byt prawny (por. wyrok NSA z 31 stycznia 2025 r. III OSK 3408/23; wszystkie prezentowane w niniejszym rozstrzygnięciu nadzorczym orzeczenia sądów administracyjnych są opublikowane w Centralnej Bazie Orzeczeń Sądów Administracyjnych).

W toku prowadzonego postępowania nadzorczego organ nadzoru ustalił, że Rada Miejska Wielichowa, przed podjęciem badanej uchwały, nie przyjęła programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży, o którym mowa w art. 90t ust. 1 pkt 2 ustawy o systemie oświaty.

Pismem z dnia 7 maja 2026 r. znak: NP-II.4131.1.88.2026.4 organ nadzoru zwrócił się do Rady Miejskiej Wielichowa o udzielenie wyjaśnień, czy przed podjęciem przedłożonej do oceny uchwały nr XXIII/140/2026 z dnia 29 kwietnia 2026 r., rada przyjęła lokalny program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży, zgodnie z art. 90t ust. 1 pkt 2 i ust. 4 ustawy o systemie oświaty. Odpowiedzi na powyższe wezwanie udzieliła Burmistrz Wielichowa, która w piśmie z dnia 13 maja 2026 r. poinformowała, że „przed podjęciem uchwały, Rada Miejska Wielichowa nie podejmowała odrębnej uchwały dot. lokalnego programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży”. Burmistrz zwróciła jednak uwagę; że: „[...] w § 1 uchwały, w zwrocie «W celu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży (...)» określono cel podjęcia uchwały, co stanowi swoisty program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży na terenie Gminy Wielichowo, co implikuje fakt, że dyspozycja art. 90t ust. 4 ustawy [...] o systemie oświaty jest wypełniona prawidłowo, albowiem żaden przepis prawa nie określa obligatoryjnych elementów programu, a zatem można przyjąć, że określenie celu podjęcia uchwały stanowi przyjęcie programu – tym samym można uznać, że podjęcie uchwały, bez określenia programu w odrębnej uchwale nie stanowi istotnego naruszenia prawa, które mogłoby skutkować stwierdzeniem nieważności uchwały”. Wobec powyższego Burmistrz Wielichowa wniosła o „nie stwierdzanie nieważności uchwały w drodze rozstrzygnięcia nadzorczego, ewentualnie, stosownie do art. 91 ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, [...] o uznanie, że uchwała w sposób nieistotny narusza prawo i ograniczenie się do wskazania, że uchwałę wydano z naruszeniem prawa”.

Zdaniem organu nadzoru, stanowisko Burmistrz Wielichowa nie zasługuje na uwzględnienie.

Z treści normy kompetencyjnej zapisanej w art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty wprost wynika, że upoważnienie dla organu stanowiącego gminy do określenia szczegółowych warunków udzielenia pomocy dzieciom i młodzieży pobierającej naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania, form i zakresu tej pomocy, w tym stypendiów dla uzdolnionych uczniów oraz trybu postępowania w tych sprawach, może być zrealizowane dopiero „w przypadku przyjęcia programów, o których mowa w ust. 1”.

W uzasadnieniu wyroku z 30 czerwca 2022 r. IV SA/Po 268/22 Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu wyjaśnił, że: „[...] podstawa prawna do podjęcia uchwały w sprawie ustanowienia zasad i trybu przyznawania nagród w postaci art. 90t ust. 4 u.s.o. aktualizuje się dopiero w momencie uprzedniego przyjęcia uchwały programowej. W przypadku braku takiej uchwały, należy uznać, że ww. podstawa prawna nie może być zastosowana, a tym samym jest to przesłanka do stwierdzenia nieważności uchwały (tak także NSA w wyroku z dnia 12 czerwca 2018 r. o sygn. I OSK 379/18, publ. LEX nr 2514149)”. Również Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu w uzasadnieniu wyroku z 5 maja 2016 r. IV SA/Po 207/16 zaznaczył, że „z art. 90t ust. 4 cytowanej ustawy wynika, że określenie szczegółowych warunków udzielania pomocy dzieciom i młodzieży, w tym stypendiów, o jakich mowa w art. 90t ust. 4 ustawy możliwe jest wówczas gdy wcześniej przyjęty został regionalny lub lokalny program, o jakim mowa w art. 90t ust. 1 ustawy”.

W niniejszej sprawie, mając na względzie stanowisko Burmistrz Wielichowa, organ nadzoru zwraca szczególną uwagę, że ustawodawca wyraźnie rozróżnia uchwałę „programową” podjętą w oparciu o art. 90t ust. 1, od uchwały określającej szczegółowe warunki udzielania pomocy dzieciom i młodzieży wydawanej na podstawie art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty. Za odrębnym bytem prawnym i zarazem niedopuszczalnością łączenia obu tych uchwał w jeden akt przemawia nie tylko odrębna podstawa prawna, przedmiot regulacji, ustalona przez ustawodawcę kolejność podejmowania, ale także odmienny charakter prawny. Uchwała podjęta przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego w oparciu o art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty niewątpliwie zawiera nomy o charakterze generalno-abstrakcyjnym, stanowi akt prawa miejscowego, którego warunkiem wejścia w życie jest ogłoszenie w wojewódzkim dzienniku urzędowym. Takiego charakteru nie mają natomiast programy uchwalane na podstawie art. 90t ust. 1 ustawy o systemie oświaty. Naczelny Sąd Administracyjny, odnosząc się do tego zagadnienia

w uzasadnieniu powołanego wyżej wyroku z 31 stycznia 2025 r. III OSK 3408/23, stwierdził, że: „Kompetencja do stanowienia aktu prawa miejscowego w ramach wykonywania zadań oświatowych nakierowanych na uczniów wynika z art. 90t ust. 4 u.s.o. Do zakresu kompetencji dla stanowienia norm prawa miejscowego ustawodawca nie włączył tworzenia norm programowych. W zaskarżonej uchwale doszło więc do przekroczenia delegacji określonej w art. 90t ust. 4 u.s.o. poprzez wprowadzenie norm programowych, o których mowa w art. 90t ust. 1 pkt 2 u.s.o. [...] Skoro podstawą podjęcia zaskarżonej uchwały Rady Miasta [...] w sprawie ustanowienia programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży w Gminie [...] był art. 90t ust. 1 pkt 2 u.s.o., który to przepis pozwala na wydanie aktu prawa wewnętrznego, to jednocześnie zamieszczenie w tej uchwale regulacji wynikającej z art. 90t ust. 4 ww. ustawy w związku z art. 40 ust. 1 u.s.g. stanowi istotne naruszenie prawa. Jeżeli bowiem ustawodawca wprost wskazuje na konieczność podjęcia, w przypadku ustalania zasad przyznawania pomocy stypendialnej dla uczniów, dwóch odrębnych uchwał: jednej będącej aktem programowym (prawa wewnętrznego) i drugiej będącej aktem wykonawczym (prawa miejscowego) i zarazem określa chronologiczną kolejność ich podejmowania, to połączenie tych regulacji jednym aktem stanowi istotne naruszenie prawa”. Pogląd zaprezentowany w tej sprawie znajduje potwierdzenie w licznych wyrokach sądów administracyjnych (por. wyrok NSA z 14 marca 2023 r. III OSK 1950/21, wyrok NSA z 12 czerwca 2018 r. I OSK 379/18, prawomocny wyrok WSA we Wrocławiu z 22 czerwca 2021 r. IV SA/Wr 363/21; prawomocny wyrok WSA w Gorzowie Wielkopolskim z 4 lutego 2021 r. II SA/Go 734/20; prawomocny wyrok WSA w Poznaniu z 30 czerwca 2022 r. IV SA/Po 268/22).

W niniejszej sprawie nie budzi wątpliwości, że Rada Miejska Wielichowa, przed podjęciem badanej uchwały, nie podjęła odrębnej uchwały w przedmiocie lokalnego programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży. Luki w tym zakresie nie może wypełniać użyty w § 1 uchwały zwrot: „W celu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży”, skoro ustawodawca wymaga wcześniejszego podjęcia odrębnej uchwały „programowej”. Bezprzedmiotowe dla sprawy są tym samym rozważania, czy cytowany fragment § 1 uchwały może w ogóle zostać uznany za lokalny program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży (zdaniem organu nadzoru, jest to wysoce wątpliwe). W niniejszej sprawie nie spełnił się zatem warunek *sine qua non*, aby Rada Miejska Wielichowa mogła skorzystać z upoważnienia ustawowego z art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty. W tym stanie rzeczy podjęcie badanej uchwały przez Radę Miejską Wielichowa w istocie zostało dokonane bez podstawy prawnej, z naruszeniem zarówno przepisu upoważniającego (tj. art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty), jak i konstytucyjnych warunków legalności aktów prawa miejscowego. Tym samym nie sposób uznać, aby naruszenie prawa miało charakter jedynie nieistotny, skoro polega na złamaniu fundamentalnych dla demokratycznego państwa prawnego zasad stanowienia aktów prawa miejscowego na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie.

Zgodnie z art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483, ze zm.) organy samorządu terytorialnego ustanawiają akty prawa miejscowego na podstawie i w granicach ustaw. Przepis art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej obliuguje organy władzy publicznej do działania na podstawie i w granicach prawa. Zasada praworządności wyrażona w art. 7 w związku z art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wymaga, żeby materia regulowana wydanym aktem normatywnym wynikała z upoważnienia ustawowego i nie przekraczała zakresu tego upoważnienia. Każde unormowanie wykraczające poza udzielone upoważnienie jest naruszeniem normy upoważniającej i zarazem naruszeniem konstytucyjnych warunków legalności aktu prawa miejscowego wydanego na podstawie upoważnienia ustawowego (por. wyrok NSA z 14 grudnia 2011 r. II OSK 2058/11). Zakres upoważnienia musi być zawsze ustalany przez pryzmat zasad demokratycznego państwa prawnego, działania w granicach i na podstawie prawa oraz innych przepisów regulujących daną dziedzinę.

Podsumowując, zdaniem organu nadzoru, podjęcie badanej uchwały bez uprzedniego uchwalenia przez Radę Miejską Wielichowa wymaganego programu, o którym mowa w art. 90t ust. 1 pkt 2 ustawy o systemie oświaty, stanowi naruszenie prawa o charakterze istotnym, które skutkować musi koniecznością stwierdzenia nieważności ocenianej uchwały w całości.

Zastrzeżenia organu nadzoru budzi ponadto przepis § 2 pkt 3 uchwały, w którym postanowiono, że do ubiegania się o nagrodę uprawnieni są uczniowie [...], którzy „uzyskali co najmniej bardzo dobrą ocenę z zachowania”. W powołanym przepisie Rada Miejska Wielichowa uzależniła przyznanie nagrody dla uczniów szkół podstawowych na terenie Gminy Wielichowo, ustanowionej „w celu wspierania edukacji uzdolnionych uczniów i młodzieży” (§ 1 uchwały), od warunku uzyskania wskazanej oceny z zachowania.

Tymczasem wolą ustawodawcy wyrażoną w art. 90t ust. 4 w związku z ust. 1 pkt 2 ustawy o systemie oświaty jedynie kryterium bycia uczniem uzdolnionym, posiadającym konkretne osiągnięcia lub wyniki w nauce, czy wyniki sportowe, powinno stanowić podstawę wsparcia uzdolnionego ucznia. Powołane przepisy nie wskazują na inne kryteria, czy też cechy, które pozwalałyby na promowanie uczniów. Rada gminy nie może więc wprowadzać żadnych innych, dodatkowych kryteriów (por. wyrok WSA w Olsztynie z 11 lutego 2021 r. II SA/Ol 49/21; wyrok WSA w Poznaniu z 10 października 2019 r. IV SA/Po 321/19). Szczegółowe warunki udzielania stypendium (nagrody) powinny być ustalone w taki sposób, aby zapewnić realizację wsparcia uczniów uzdolnionych bez ich różnicowania według innych, niż określone w ustawie, kryterium „wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży” (por. wyroki WSA w Poznaniu z 5 maja 2016 r. IV SA/Po 207/16; z 6 lutego 2019 r. IV SA/Po 1061/18). Skoro przepis art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty *expressis verbis* stanowi, że stypendium jest formą wsparcia adresowaną do „uczniów uzdolnionych”, to wprowadzenie dodatkowego kryterium nie znajduje żadnego racjonalnego wytłumaczenia, gdyż gratyfikowane powinny być wyniki związane ze zdolnościami, a nie zachowaniem. W świetle uregulowań art. 90t ust. 4 w związku z ust. 1 pkt 2 ustawy o systemie oświaty jedynie kryterium bycia uczniem uzdolnionym (a nie uczniem „ugrzeczniczonym”), posiadającym konkretne osiągnięcia lub wyniki w nauce, powinno stanowić podstawę do wsparcia jego edukacji. Przywołane przepisy nie wskazują na inne kryteria, czy też cechy, które pozwalałyby na rozróżnienie uczniów (por. wyrok WSA w Poznaniu z 10 października 2019 r. IV SA/Po 321/19).

Mając na względzie powyższe, uznać należy, że uzyskanie „co najmniej bardzo dobrej oceny z zachowania” nie może stanowić kryterium przyznania stypendium lub nagrody dla uzdolnionych uczniów, bowiem nie jest ono związane z osiągnięciami edukacyjnymi ucznia, lecz z jego zachowaniem. Uwarunkowanie przyznania takiej nagrody od uzyskania określonej oceny z zachowania, jak to przyjęła Rada Miejska Wielichowa w § 2 pkt 3 uchwały, nie znajduje uzasadnienia w treści normy kompetencyjnej wynikającej z art. 90t ust. 4 w związku z ust. 1 pkt 2 ustawy o systemie oświaty, pozostając z tymi przepisami w istotnej sprzeczności i skutkując nieważnością wadliwej regulacji uchwały.

Mając na względzie powyższe, należało orzec jak w sentencji.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

wz. Wojewody Wielkopolskiego
I Wicewojewoda Wielkopolski
(-) Karolina Fabiś-Szulc
(kwalifikowany podpis elektroniczny)

Otrzymują:

Rada Miejska Wielichowa

Burmistrz Wielichowa